Гордєєва Оксана
ksun.gordeev@gmail.com

ВІЙНА. БІЛЬ. ЖИТТЯ

7 утра. Собираюсь на йогу.
Звонок телефона.
Растерянный голос:
-- А йога же будет?
-- А чё ей не быть-то?
-- Так война же с сегодня…
-- И транспорт не ходит?
-- Он может и ходит, но, наверно, не надо…
а то тут война, а мы себе йогу…
-- Да, наверно, не надо

Дивно, але мені спокійно. У просторі відчувається рух, вихор, що закручується та зносить все на своєму шляху. І водночас – глибокий спокій усередині мене, який дозволяє спостерігати за вихором із боку, не залучаючись до нього. Наче вітер розкидав ідеально складений пазл, підхопив потоками, перемішав і складає з нього нову картинку. І головне для мене зараз – не втручатися.

Відчуття, що будь-який мій різкий рух закрутить вихор ще більше, втягне всю мою істоту в сірий вир і розмаже по стінах величезної центрифуги. Я не ворушуся.

Об'єктивно – відносна безпека. Під вікнами не стріляють, а на глухі удари вдалині можна вдати, що «почулося». Мені не хочеться нічого вирішувати. І я вирішую заснути.

Пройшов день-два.

Вибухи стають ближчими, новини тривожнішими.

Закінчується вода. Їстівну воду у Харкові наздобувають у автоматах. І я вже збираюсь її здобути, але якась невідома сила чіпляє мене за домашні справи і не дає піти.

Відкриваю телефон. Новини. Перші фото трупів, які я побачила у Харкові – чоловіки, з баклажками, біля автоматів із водою. Так-так, біля тих самих, до яких збиралася я.

Два дні не виходжу з дому. П'ю воду з крана. Жива

Потім закінчилася їжа.

Дивно, але світ назовні виявився до болю звичним, ніби нічого й не відбувається. Ось тільки бабусі. Навколо розгублені бабусі, які шукають, де купити хліб. Несу продукти бабусі подруги. І частину не доношу, бо роздаю дорогою. Бабусі. Навколо розгублені бабусі.

Збираюся завтра купити багато хліба та роздавати на вулиці. Але завтра батони продають по 2 в одні руки та черга як мінімум на годину. Взагалі сходити в магазин стає розвагою на 4 години.

Думки йти в метро або підвал жахають. Залишаюся вдома. Щоранку на кілька секунд прокидаюся у свій маленький, затишний, минуложиттєвий світок. Але потім раптом згадую, що затишний світок одного дня перетворився на блокбастер, і кожен по-своєму герой. Психіці потрібні, просто необхідні ці декілька секунд незнання. Вона розслаблюється.

Цілком усвідомлено уникаю зруйнованих місць. Прокладаю маршрути через знайомі вулички, вигляд яких залишився тим самим, де немає руйнувань. Бо серце не витримує. Бережу свою психіку.

Минуло кілька місяців. З подругою проходимо повз зруйновану будівлю військового училища. Тут колись навчався мій колишній чоловік. Всі ці вулички... Посмішки, флірт, випадковий дотик, це 20 років тому. Цегла, палиці, шматки будівлі - зараз ... біль, страх, море сліз - зараз.

Ця будівля, мабуть, єдине фото руйнувань, яке я зробила, щоб зафіксувати епічність моменту.

Я ніби провалилася під воду, і виринула у старий чорно-білий військовий фільм. На екрані 41 рік. Все це не по-справжньому. Ось зараз вимкну кіно, і все пройде. Ніт. Але психіці так легше.

Випадково опинилася в Ірпені. Яке чудове містечко! Зелений, охайний. Ходжу чистенькими вуличками, знайомлюсь із містом. Із болю народжуються вірші. Ніколи навіть не думала, що можу писати вірші. Сумно лише, що іноді пізнання та розкриття себе відбувається через такі травмуючи події. Творчість приходить, скоріше, як відгук на травму і дозволяє не поринути у її липкі обійми повністю, з головою.

Освобождённый Ирпень. Неспешно гуляю.
Город приветлив, зелёные парки,
кафе, магазины, автостоянки.
Но что-то настойчиво ноет в груди.
Глазам уже больно, но не отвести.
Повсюду кричат следы «русского мира».
Квартиры-руины и выжжены стены,
дома тускло смотрят осколками стёкол,
пойди, поищи – нет целых здесь окон,
след танков впивается в гладкую плитку,
осколками изрешетили калитку.
И психика ставит барьеры, защитки.
Ведь каждый здесь след
может смерть чью-то значить.
И мысленно молишься: хоть бы иначе.
Свидетельства зверства без всякой причины.

Но мы тротуар, и калитку починим,
но жизни починкой уже не вернёшь.
От смыслов фатальных тело бьёт дрожь.

А если б не это, то так всё нормально,
по улицам ходишь, улыбчивы люди.
И, кажется: всё позади и войны здесь не будет.
Но ветер качнул раскрытую раму,
и выбил остатки стекла. Та-ра-рам!
Летят с высоты сверкая осколки,
впиваясь в случайных людей, как иголки.
Но нет, обошлось, хоть и страшненько все же.
И вроде бы мир, но вот стекла под кожу
случайным прохожим…

Над городом мерзко они надругались.
Но что ими движет? Всего-то лишь зависть!
Жестокая, черная, мрачная злоба,
что лезет наружу, срывая оковы.
Даёт насладиться моментом одним:
Мы жить не умеем и вам не дадим

Так, за кілька місяців я звикну. А зараз початок березня і я перестаю читати новини. Вони відбуваються просто тут, за вікном, і я мимоволі стаю їхнім свідком. Новини наздоганяють у звістках від друзів та близьких, уривках розмов на вулицях та просто в очах перехожих.

Найстрашнішим особистим моментом війни став телефонний дзвінок із такими новинами:

- Мамо, на сусідній будинок впала бомба, тут багато трупів та кров. Ми усі живі. Ховаємось у гаражі.

Мої слова застрягають у горлі глухим хрипом.

- Я не знаю, що робити в такій ситуації, - мені нестерпно боляче. Моя сім'я втратила дім. Дякую, що живі.

Перші фото зруйнованого житлового будинку у Харкові, які я побачила – сусідній будинок батьків.

Той жах, що відбувається, підкрадається все ближче та ближче. Дедалі більше місць у місті стають його ранами.

Вибух вдалині… вибух ближче… відліт… приліт…

Гучним гуркотом розноситься черговий удар. Я відчуваю, як хитнулися стіни будинку, як завібрували вікна. Не вухами чую, а відчуваю тілом, відчуваю крихкість житла, зовсім мій дім не фортеця, відчуваю крихкість усього світу довкола.

Перша паніка.

Виразний страх смерті. Жах. Перші думки: «Тікати!»

Думки про вокзал здригають та перевертають все всередині. Людське горе зблизька, ось що я там зараз побачу, ось чим наповнені зараз вокзали. Я не можу йти туди.

- Привіт, завтра Льоша їде з Харкова до Києва, хочеш поїхати? – турбується про мене подруга Любушка.

Я не роздумую:

- Хочу

- Ти можеш зупинитися у мене в Полтаві, - каже про притулок подруга Катя.

Оу, зараз, як ніколи я розумію цінність людських зв'язків, наскільки чуйні та чуттєві люди мене оточують. Дякую.

Тим часом проводила доню на поїзд. Сумно. Не знаю, коли побачимось знову. Через кілька днів кордон та закордон…Дзвінок увечері:

- Мамо, я на кордоні, тут багато людей. Сказали, що там щось із програмою і до ранку, швидше за все, нас не пропустять. Мені голодно та холодно.

Початок березня, ночами на вулиці -10, я бачу доньку в коротенькій курточці, без шапки, у легеньких кросівочках, з маленьким рюкзачком та двома переляканими тваринами.

Як це просто: поїсти і бути в теплі і як недоступно багатьом зараз. Мене накриває гуманітарним страхом війни. Розуміння, що люди помирають не тільки від снарядів, а й тому, що позбавляються якихось базових потреб, стає не просто розумінням із голови, а вселяється у тіло на клітинному рівні.

Безсилля, розпач, почуття провини, паніка.

Істерика.

Подруга Катя мене заспокоює, намагається знайти варіанти, комусь зателефонувати, щось вирішити. Але рішення не знаходиться.

- Треба щосили думати про хороше і бажати Сашулі добра, - пропонує Катя. Ми заплющуємо очі, дихаємо, заспокоюємось.

- Мамо, тут мені допомогла сім'я, я зараз у машині, скоро під'їдемо до кордону, - наступний дзвінок від доні.

Друзі. Подруги, що розлетілися по світу. Як мені вас усіх зараз не вистачає! Так, звичайно, зв'язок не втрачено, і ми спілкуємося онлайн. Але як же я скучила за живою присутністю! Гуляти в лісі, палити багаття, сидіти дотемна за чаєм і залишатися ночувати. Нині це перетворилося на розкіш. Як багато я втратила! Як багато я придбала!

З ними все гаразд. Мені від цього тепло.

Даша у Львові допомагаю відправити їй речі. Колись повна життя невелика квартирка в центрі Харкова радісно мене сприймає. Простір начебто запрошує наповнити його веселим сміхом, ароматом кави, уривками

вечірнього фільму, задушевними розмовами. Але ніт. Я ковтаю сльози та збираю речі.

КВАРТИРА, ИЗ КОТОРОЙ ВЫГНАЛИ ЖИЗНЬ.
Харьков. Май 22. Пустая квартира подруги.
В спешке брошены вещи,
недопитый кофе засох.
Камера скользит с места на место,
транслирует Даше милые сердцу вещицы онлайн:
«Возьми чемодан… вот кардиган,
пару футболок, цветастые шорты,
бусин хрустальных, пустынный шалфей,
масло, пастель, акварельной бумаги,
бутылка текилы… Ба-бах вдалеке…
давай, для отваги.
И уголь с Донбасса.
И соль»

Так багато важких, сумних розлук, про які ще місяць тому і припустити не міг. Ось і приятель поїхав.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ИДЕНТИЧНОСТИ
Граница с ЕС. Приятель с российским паспортом.
Откуда-то из недр телефона
пограничником достато фото брата.
-- /Молчаливый вопрос/
-- Да, я большую часть жизни прожил в росии,
да, у меня там есть родственники,
да они за путина.
Я, блять, ненавижу их.
Меня пропустили.

Тот же приятель.
-- Хлопочу о том, чтобы паспорт стал синим.
-- Ты уверен? А как же? А если?
А вдруг всеобщая мобилизация
-- Так я и не против.
Мужики пизданулись и играются в войнушки,
большим мальчикам большие игрушки.

Так, у мене є чітке відчуття, що той пиздець який відбувається - відбувається у чоловічому світі. Жінки ніколи б не допустили цього. Може тому, що народжуючи, розуміють цінність людського життя, може ще чомусь... Але всього цього... як же важко сказати слово: «війна», не відбувалося б, якби в урядах була б більшість жінок. Я так вважаю.

А в загалі-то все добре. На моєму шляху зустрічаються чуйні люди, мені допомагають. Живу і навіть радію життю. Знаходжу цікаву для себе діяльність. Донька благополучно дісталася країни ЄС. Моя сім'я, друзі живі та в безпеці.

Але чи закінчено історію? Ні. Не закінчено, вона продовжується зараз. Триває у кожному вибуху, в кожному житті, в кожному сльозинці та у кожній посмішці українця.

Але вона колись закінчиться. Закінчиться нашою перемогою.

КОШКИ И ВОЙНУШКИ
Я знаю боевую Кошку.
Она пережила бомбёжку,
подвалов сырость, но совсем немножко.
И иногда отсутствие кормёжки.
Эвакуационных поездов,
с другими Кошками делёжку.
Вот объясните мне за что ж так Кошке?

И остаётся лишь смотреть в окошко
и защищать свой дом потрошки,
Она же Боевая Кошка.